

Program dogodkov ob Dnevu očarljivih rastlin maj 2022

27. maj 2022, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 13h do 17h za individualne obiskovalce

Kje so zapisane lastnosti rastlin?

Gen je osnovna materialna enota dedovanja, nosilec dedne lastnosti. Na molekularni ravni je gen del molekule DNK. Na delavnici boste lahko poskusili, kako osamiti rastlinsko DNK in kako določiti njeno količino. Spoznali pa boste tudi način, kako ugotoviti, ali rastlina vsebuje iskani gen in kako močno se le-ta izraža.

organizira Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo Nacionalnega inštituta za biologijo (NIB)

Kako dišijo rastline in kako žuželke?

Rastline proizvajajo številne hlapne substance, ki imajo različne vloge: privabljajo opraševalce, omogočajo komunikacijo z drugimi rastlinami, odganjajo rastlinojedce in druge škodljivce ali privabljajo naravne sovražnike škodljivcev. Na delavnici bomo predstavili različne rastlinske vonjave in kemijske strukture njihovih glavnih komponent ter jih poskusili iz rastlin izolirati. Predstavili bomo tudi kemijsko sorodne spojine, ki jih sicer proizvajajo žuželke, jih pa vseeno lahko proizvajamo tudi v rastlinah. Gre za žuželčje feromone, ki jih, kljub temu, da jim ljudje sploh ne zaznamo, lahko koristno uporabimo.

organizira Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo Nacionalnega inštituta za biologijo (NIB)

Manj znane sadne vrste našega prostora

Klimatske razmere osrednje Slovenije omogočajo pridelavo številnim sadnim vrstam. K manj znanim sadnim vrstam prištevamo tako tiste iz gozdnega roba z značajem nabiralništva, prav tako tudi nekatere že pozabljene, a nekoč pri nas razširjene sadne vrste kot tudi sadne novitete, ki se šele uveljavljajo v pridelavi. Plodovi šmarne hrušice, rumenega drena, žižole ali nešplje predstavljajo popestritev in tudi dopolnitev v ponudbi sadja.

organizira Kmetijski inštitut Slovenije (KIS)

Vzpenjam se proti soncu

Nekatere rastline za svojo rast potrebujejo oporo, po kateri se vzpenjajo proti soncu. Tudi hmelj spada med vzpenjavke, zato si bomo na delavnici pogledali na kakšen način lahko rastlina, ki nima debla, zraste tudi do 12 m visoko. Ob tem bomo spoznali, kako hmelj gojimo in razmnožujemo ter zakaj je pomembno tudi spolno razmnoževanje takšnih rastlin. Hmelj ni očarljiv le za pivovarstvo, vendar tudi kot okrasna rastlina, ki nudi senco na sončnih terasah.

organizira Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS)

Pestrost opraševalcev

Spoznali boste, kako se med seboj razlikujejo različne skupine opraševalcev. To bomo pokazali z zbirko primerkov divjih opraševalcev, gnezdilnicami za divje čebele in slikovnim gradivom. Prisotni pa bodo imeli možnost ustvariti lastno gnezdilnico iz kartonskih cevok.

organizira Oddelek za raziskave organizmov in ekosistemov Nacionalnega inštituta za biologijo (NIB)
Delavnica bo izvedena v okviru projekta Life Naturaviva.

27. maj 2022, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 13h do 17h za individualne obiskovalce

Rastline prevajajo vodo

Udeleženci delavnice bodo izvedeli, kako se po rastlinah pretaka voda. Če vodo obarvamo, to lahko vidimo celo s prostim očesom! Poleg tega pa bele cvetove ivanjščic lahko spremenimo v pisane.
organizira Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo Nacionalnega inštituta za biologijo (NIB)

Očarljiva vlakna

Rastlinska vlakna dajejo rastlinam oporo, človek pa lahko iz njih izdelava papir, tekstil, vrvi in druge uporabne izdelke. Na stojnici boste spoznali, kje se v rastlini vlakna nahajajo in preizkusili njihovo trdnost.
organizira Katedra za botaniko in fiziologijo rastlin Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Sožitje rastlin in mikrobov

Predstavljeni bodo različni primeri sožitja rastlin z mikroorganizmi (bakterije in glive), ki jim pomagajo pri preskrbi z vodo in mineralnimi hranili ter tako izboljšajo rast rastlin. Posebej se bomo posvetili mikorizi, torej sožitju rastlin z glivami, ki je bilo ključno za uspešen prehod rastlin na kopno pred več kot 400 milijoni let. Pod lupo oziroma mikroskopom si bomo ogledali različne tipe mikorize (ektomikorizo in endomikorizo), prav tako pa bodo na ogled nekateri primeri gliv vzgojenih v tkivnih kulturah.
organizira Katedra za botaniko in fiziologijo rastlin Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Sestavili bomo enostavno mokrišče

Vmesni pas med vodo in njenim prispevnim območjem, poraščen z vlagoljubnimi rastlinami, je zelo pomemben pri preprečevanju onesnaženja reke ali jezera, saj zadrži snovi, ki bi se sicer sprale neposredno v vodo. Če ta puferski pas odstranimo, se onesnažila iztekajo neposredno v vodo in s tem slabšajo njeno kakovost in razmere za vodne organizme. Sestavili bomo poenostavljen sistem obdelovalne površine in vodnega telesa z obrežnim mokriščem in brez njega in pokazali, da obrežni pas zadrži onesnažila iz zaledja rek ali jezer.
organizira Katedra za ekologijo in varstvo okolja Oddelka za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Ključ do dreves

Drevesa so največji zeleni očarljivci našega planeta. Na stojnici boste spoznali pomen posameznih drevesnih vrst, razlike med njimi in njihovo vlogo v naravi. S pomočjo določevalnega ključa pa se boste preizkusili tudi v prepoznavanju različnih iglavcev in listavcev.
organizira Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Energija in hranila iz rastlinskih živil

Rastlinske surovine predstavljajo najpomembnejši vir energije in osnovnih hranil za prehrano človeštva. Iz njih z različnimi tehnološkimi procesi proizvajamo živila. Osnovne skupine hranil kot so ogljikovi hidrati, maščobe in beljakovine so v rastlinskih živilih zastopane v različnih razmerjih.
organizira Katedra za tehnologije rastlinskih živil in vino Oddelka za živilstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

27. maj 2022, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 13h do 17h za individualne obiskovalce

O pomenu turgorja za delovanje rastlin

Za rastlinske celice je značilen turgor, tlak, ki celično membrano pritiska ob celično steno. Povezan je z vsebnostjo vode, pa tudi z vsebnostjo topljencev. Pri zelnatih rastlinah se nezadosten turgor odraža v venenju. Zmanjšanje turgorja pa vpliva tudi na druge procese v rastlinah.

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Rударjenje mineralnih hranil

Rastline morajo za normalno rast in razvoj iz okolja pridobiti zadosti vode in mineralnih hranil (kemijskih elementov kot so dušik, fosfor, kalij in drugi). To nalogo učinkovito opravljajo korenine. Na stojnici bo prikazan razvoj korenin v tleh z različno količino mineralnih hranil in vode.

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Tritikala – dve žiti v enem

Na stojnici bomo na interaktiven način prikazali raznovrstnost semen/plodov različnih kmetijskih rastlin, posebej zrnja žit. Osvetlili bomo, da se lahko po izgledu podobno zrnje različnih vrst, križancev in sort pomembno razlikuje v biokemičnih lastnostih, pomembnih za uporabo. Pri tem bomo posebej opozorili na lastnosti pšenice in rži, ter njenega križanca tritikale, s katero se je ukvarjal tudi slovenski botanik Fran Jesenko.

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Sveža zelenjava iz hidroponskega sistema

Za pridelavo sveže zelenjave ne potrebujemo vedno rodovitnih tal, saj vrtnine uspešno rastejo tudi v hidroponskem sistemu, kjer s hranilno raztopino poskrbimo za njihova najnujnejša hranila. Na stojnici se bomo seznanili s hidroponskim sistemom, ki je primeren za pridelavo različnih vrst zelenjave -solatnic, kapusnic, plodovk, čebulnic, gomoljnic in dišavnic. Z odgovori na kratka vprašanja bo nadgrajeno tvoje znanje o posebnostih hidroponske pridelave, vrstah zelenjave ter potrebni oskrbi hidroponsko gojenih rastlin.

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Miniaturni vrtovi

Bi radi preizkusili meje svoje domošljije in oblikovali svoj lasten vrt? Skupaj se bomo zapodili v svet ustvarjanja vrtov in spoznali različne vrste vrtov, od enodružinskega vrta do vrta na terasi, na parkirišču ali na domači kmetiji. Z uporabo prirodnih materialov, ki jih bo imel vsak na razpolago, bomo ustvarili miniaturne vrtičke, ki jih bodo obiskovalci lahko ovekovečili s čudovitimi fotografijami.

organizira Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

Očarljivi les

Na stojnici bomo obiskovalcem predstavili značilnosti, izgled in uporabo različnih domačih in tujih lesnih vrst. Spoznali boste les invazivnih tujerodnih olesenelih rastlin, ki so bila posekana na območju MOL (projekt Applause). Opazovali bomo les pod mikroskopom in okoli 5000 let star »arheološki les« najden na Ljubljanskem barju ter nekaj lesnih škodljivcev, ki pa niso nujno vedno škodljivi in nezaželeni. Predstavili bomo tudi del serije poskusov z lesom - IZkLESAni, ki sta jih zasnovala Oddelek za lesarstvo Biotehniške fakultete in Javna agencija SPIRIT Slovenija.

organizira Oddelek za lesarstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani (UL BF)

27. maj 2022, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 13h do 17h za individualne obiskovalce

Čajanka pri babici

Pridružite se nam na čajanki in spoznajte čaje naših babic. Skupaj bomo spoznali zdravilne lastnosti zeli in ocenili izgled, okus ter aromo čaja iz posamezne rastline.

organizira Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (UL PF)

Barve narave

Vživel se boste v ljudi preteklega tisočletja, ki niso imeli možnosti kupiti umetnih barvil. Spoznali boste postopek pridobivanja naravnih barvil iz rastlin in si ustvarili svoje barve. Z njimi boste nato naslikali risbo.

organizira Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (UL PF)

Magija rastlin

Rastline za svojo rast in razvoj nujno potrebujejo vodo. Spoznajmo, kako le ta po njih potuje od korenin pa vse do vrha. To boste poskusili ugotoviti s pomočjo magičnih barv.

organizira Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (UL PF)

Mavrične rastline

Ali si vedel, da mavrica ne nastane samo takrat, ko pada dež in sije sonce? Pridruži se nam na delavnici in skupaj bomo spoznali nekaj rastlin, ki lahko spreminjajo svojo barvo v različnem okolju, ter se naučili vplivati na spremembo barve rastlin.

organizira Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani (UL PF)

Murvam na sledi

Murve so danes številnim ljudem neznane, medtem ko se starejši prebivalci nekdanjih svilogojskih regij spominjajo obiranja plodov in žetve listov za krmo sviloprejkam. Svila, ki se pridobiva iz kokonov sviloprejke, je bila v avstro-ogrski monarhiji cenjeno naravno vlakno. Večstoletne murve, ki so se ohranile v Sloveniji, so živi spomeniki nekdanjega aktivnega svilogojstva. Na stojnici bomo predstavili botanične značilnosti bele in črne murve ter vsestranski potencial uporabe tega drevesa. Predstavili bomo razvoj gosonic sviloprejke od izleganja iz jajčec do svilenih zapredkov.

organizira Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru

Kako določiti starost drevesu?

Ste se kdaj vprašali, koliko je staro drevo, na vašem vrtu, dvorišču, v ulici ali v gozdu? Pokazali vam bomo več načinov, kako oceniti starost dreves. Starost dreves lahko ocenimo tudi bolj prijazno, brez da bi ga posekali!

organizirata Oddelek za biologijo Fakultete za naravoslovje in matematiko Univerze v Mariboru in Oddelek za razredni pouk Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru

Kako in s čim rastline nagrajujejo živali?

Rastline se same ne morejo premikati na daljše razdalje, zato za širjenje cvetnega prahu in semen pogosto izkoriščajo živali. A v zameno jih morajo z nečim nagraditi. Pogledali si bomo, kako in s čim. Organizirata Oddelek za biodiverzitetu Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem (UP FAMNIT)

Delavnica bo izvedena v okviru COST Akcije CA18201 ConservePlants.

27. maj 2022, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 13h do 17h za individualne obiskovalce

Čarobne niti ekosistema

Na stojnici bomo imeli kocke, ki predstavljajo različne elemente narave. S pomočjo celotne skupine bomo poskusili preko vrvi sestaviti kaos v harmonijo narave.

organizira Živilska šola Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana (BIC)

Harmonija dišavnic

Ustnatice (Lamiaceae) so obilen vir hrane za opraševalce, za ljudi pa nepogrešljive začimbe v kuhinji ter pomembne sestavine v ljudski medicini. V Sloveniji raste okoli 100 vrst ustnatic v 32 rodovih. Na naši stojnici bomo razkrili skrivnosti te rastlinske družine ter se poigrali z vonjavami.

organizira Botanično društvo Slovenije

Invazivne rastline

Skozi igro spomina vam bomo predstavili invazivne rastline Slovenije. Izvedeli boste, da tujerodna rastlina ni nujno invazivna. Razložili bomo tudi, na kakšne načine pridejo v naše okolje in kako vplivajo na naše ekosisteme.

organizira Društvo študentov biologije

Rastlinska semenska banka

Vsaka rastlina ima svojo talno semensko banko. Z lupami si bomo ogledali različna semena in izvedeli, kako se ta raznašajo. Na koncu si boste sami izdelali seme, ki se raznaša na določen način.

organizira Botanični vrt Univerze v Ljubljani

Posušene očarljive rastline

Herbarij je zbirka posušenih in sistematično urejenih rastlin, namenjena učenju in raziskovanju. Najstarejše herbarije na Slovenskem hrani Prirodoslovni muzej Slovenije. Na stojnici vam bomo pokazali, kako izdelati svoj herbarij.

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

Domači sitotisk

Alternativna delavniška oblika ene najbolj priljubljenih, a težje dostopnih grafičnih tehnik ponuja vpogled v razumevanje sitotiska in daje odlične rezultate - odtise. Kratki predstavitvi tehnike sledi praktični del, v katerem otroci izvedejo svoje odtise. Motiv je v skladu z naslovom prireditve vezan na naravo; tiskamo listje, cvetje, korenine.

organizira Mednarodni grafični likovni center (MGLC)

Udeležba na dogodkih, ki bodo 27. maja 2022 v Biološkem središču, Večna pot 111, Ljubljana, je brezplačna. Obvezne pa so predhodne prijave po elektronski pošti na naslov marusa.pompe.novak@nib.si, tudi za individualne obiskovalce.

18. maj 2022 od 8:30 do 18:30, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta, zaselek Pri cerkvi

Prost vstop v Alpski botanični vrt Juliana v Trenti

Na mednarodni dan muzejev in dan očarljivih rastlin vsem obiskovalcem Juliane omogočamo prost vstop. Vrt od leta 1962 neprekinjeno upravlja Prirodoslovni muzej Slovenije. V njem uspeva okoli 600 vrst alpskih, predalpskih in kraških rastlin.

za vse obiskovalce vrta, ljubitelje rastlin
organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

21. maj 2022 ob 11h, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta, zaselek Pri cerkvi

Javno vodstvo Kaj pa tam brenči?

Pestra mešanica rastlin v vrtu privablja tudi številne opraševalce. Med njimi so mnoge divje čebele, čmrlji, metulji, hrošči in druge žuželke. Rastline jih privabljajo z vonjem, barvo in medicino, nekatere pa svoje opraševalce celo začasno zaprejo. Katere žuželke lahko opazite v Juliani, vam bo predstavil dr. Tomi Trilar, vodja Kustodiata za nevretenčarje Prirodoslovnega muzeja Slovenije.

za vse obiskovalce vrta, ljubitelje rastlin
vstopnina v botanični vrt po ceniku, vodenje brezplačno
organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

Dan očarljivih rastlin koordinirajo

Slovensko društvo
za biologijo rastlin

Univerza v Ljubljani

Biotehniška fakulteta

petinsedemdesetletnica

Dan očarljivih rastlin je spremljevalni dogodek

Univerza v Ljubljani

Biotehniška fakulteta

petinsedemdesetletnica

NACIONALNI INŠTITUT ZA BIOLOGIJO
NATIONAL INSTITUTE OF BIOLOGY